

اظهاری نظر کارشناسی درباره:
«طرح تعیین تکلیف کارگزاران بیمه کشاورزی»
(اعاده شده از شورای نگهبان)

مقدمه

طرح تعیین تکلیف کارگزاران بیمه کشاورزی در تاریخ ۱۳۹۵/۳/۳۰ اعلام وصول گردید. این طرح با هدف ساماندهی امور استخدامی در بخش کشاورزی ارائه گردید و در تاریخ ۱۳۹۷/۳/۸ به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید. مصوبه مذکور پس از ارسال به شورای محترم نگهبان، با ایراداتی مواجه گردید. ایرادات مذکور که بر اساس نظر مجمع تشخیص مصلحت نظام، ناشی از مغایرت مصوبه با برخی از احکام سیاست‌های کلی نظام بوده است، در کمیسیون مربوطه بررسی و اصلاحاتی در متن مصوبه به عمل آمده است. در این گزارش به بررسی مصوبه کمیسیون در راستای رفع ایرادات شورای محترم نگهبان پرداخته شده است.

بررسی مصوبه کمیسیون در راستای رفع ایرادات شورای محترم نگهبان

ایرادات شورای محترم نگهبان صرفاً انعکاس‌دهنده نظرات مجمع تشخیص مصلحت نظام در راستای مغایرت مصوبه مجلس با سیاست‌های کلی است.

هیئت عالی نظارت مجمع تشخیص مصلحت نظام، در نظر اعلامی خود پیرامون مصوبه مجلس اعلام نموده است: «ماده واحده و تبصره‌های ۱ و ۲ و ۵ طرح تعیین تکلیف کارشناسان بیمه کشاورزی مصوب هشتم خردادماه یکهزار و سیصد و نود و هفت مجلس شورای اسلامی مغایر و غیرمنطبق با بندهای ۲، ۱۰ و ۱۳ سیاست‌های کلی نظام اداری و بند «۱۶» سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی است».

اگرچه در ایرادات مذکور، تعلیل ایرادات به صراحت بیان نشده است، لیکن چنانچه ایراد هیئت عالی نظارت به ماده واحده مصوب مجلس، مربوط به اطلاق «کارشناسان بیمه کشاورزی» بوده باشد، در این راستا، اصلاح به عمل آمده توسط کمیسیون که در ماده واحده و تبصره (۱) و (۲)، ضوابط و شاخصه‌هایی برای تعیین کارشناسان مذکور اعلام نموده است می‌تواند رافع ایراد مذکور تلقی گردد.

اما از آنجا که بندهای مورد استناد از سیاست‌های کلی نظام اداری، بر مفهومی تحت عنوان عدالت استخدامی تأکید دارد، ایراد مجمع تشخیص مصلحت نظام در خصوص مغایرت مصوبه، با بند دوم سیاست‌های کلی نظام اداری مبنی بر عدالت‌محوری در جذب، تداوم خدمت و ارتقای منابع انسانی به قوت خود باقی به نظر می‌رسد. ماده واحده مصوبه مذکور، «برخورداری از کد کارگزاری فعال در سامانه صندوق بیمه کشاورزی تا زمان تصویب این قانون» را شرط استخدام افراد تلقی کرده است. در حالی که چه بسا افراد با سابقه‌تر و با مدرک و مهارت بالاتری وجود داشته باشند که در زمان تصویب قانون، فاقد کد کارگزاری فعال باشند و یا حتی اصولاً در صندوق مذکور سابقه فعالیت نداشته باشند. در حقیقت، تلقی حضور و فعالیت در صندوق بیمه محصولات کشاورزی، به عنوان شرط استخدام، مغایر با عدالت‌محوری در جذب به نظر می‌رسد.

مخصوص صحن علی
مشخصات طرح

دوره دهم - سال چهارم

شماره ثبت:
۵۶

شماره چاپ:
۱۴۵۶

تاریخ چاپ:
۱۳۹۸/۴/۱۹

معاونت پژوهش‌های
سیاسی - حقوقی
دفتر مطالعات
حقوقی
سایر دفاتر:
مطالعات زیربنایی

مشخصات گزارش

شماره مسلسل:
۲۴۰۱۵۵۷۸-۱

تاریخ انتشار:
۱۳۹۸/۴/۲۲

بند ۱۶ سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی مقرر می‌دارد: «اصلاح نظام درآمدی دولت با افزایش سهم درآمدهای مالیاتی». لذا ایراد هیئت عالی نظارت معطوف به تبصره (۵) و طریق تأمین بار مالی ناشی از اجرای مصوبه مجلس است. با این توضیح که تأمین بار مالی ناشی از اجرای این قانون از محل خروج دولت از صندوق بیمه کشاورزی و هزینه‌های مترتب بر آن، موجبات ضعیف شدن صندوق را فراهم می‌آورد و طبعاً با بند ۱۶ مذکور نیز در تعایر است.

لذا کمیسیون محترم در مقام رفع این ایراد، محل تأمین بار مالی ناشی از اجرای این قانون را «محل پرداختی‌های دولت به بانک کشاورزی بابت کارمزد اجرای عملیات بیمه‌ای (به بانک و کارگزاران)» در نظر گرفته است. چنانچه محل مذکور بتواند (با بررسی دقیق بودجه‌ای) در زمره منابع مالی کافی برای اجرای این قانون تلقی گردد، ایراد مرتفع به نظر می‌رسد. لیکن چنانچه منابع مذکور، در زمره منابعی قرار داشته باشد که در بودجه سنواتی، محل هزینه‌کرد مخصوص به خود داشته باشد و کفاف بار مالی ناشی از اجرای این قانون را ننماید، اگرچه ایراد هیئت عالی نظارت را مرتفع می‌نماید، ممکن است با ایراد اصل هفتادوپنجم قانون اساسی از جانب شورای محترم نگهبان مواجه گردد.

نتیجه‌گیری

اگرچه در ایرادات هیئت عالی نظارت، تعلیل ایرادات به صراحت بیان نشده است، لیکن چنانچه ایراد هیئت عالی نظارت به ماده واحده مصوب مجلس، مربوط به اطلاق «کارشناسان بیمه کشاورزی» بوده باشد، در این راستا، اصلاح به عمل آمده توسط کمیسیون که در ماده واحده و تبصره (۱) و (۲)، ضوابط و شاخصه‌هایی برای کارشناسان مذکور اعلام نموده است می‌تواند رافع ایراد مذکور تلقی گردد. اما از آنجا که بندهای مورد استناد از سیاست‌های کلی نظام اداری، بر مفهومی تحت عنوان «عدالت استخدامی» تأکید دارد، ایراد مجمع تشخیص مصلحت نظام در خصوص مغایرت مصوبه، با بند دوم سیاست‌های کلی نظام اداری مبنی بر «عدالت محوری» در جذب، تداوم خدمت و ارتقای منابع انسانی به قوت خود باقی به نظر می‌رسد. ماده واحده مصوبه مذکور، «برخورداری از کد کارگزاری فعال در سامانه صندوق بیمه کشاورزی تا زمان تصویب این قانون» را شرط استخدام افراد تلقی کرده است. در حالی که چه بسا افراد با سابقه‌تر و با مدرک و مهارت بالاتری وجود داشته باشند که در زمان تصویب قانون، فاقد کد کارگزاری فعال باشند و یا حتی اصولاً در صندوق مذکور سابقه فعالیت نداشته باشند. در حقیقت، تلقی حضور و فعالیت در صندوق بیمه محصولات کشاورزی، به عنوان شرط کافی برای استخدام، مغایر با عدالت محوری در جذب به نظر می‌رسد.

در راستای اصلاح ایراد مربوط به تبصره ۵ مصوبه مجلس، چنانچه محل مذکور در مصوبه کمیسیون بتواند (با بررسی دقیق بودجه‌ای) در زمره منابع مالی کافی برای اجرای این قانون تلقی گردد، ایراد مرتفع به نظر می‌رسد. لیکن چنانچه منابع مذکور، در زمره منابعی قرار داشته باشد که در بودجه سنواتی، محل هزینه‌کرد مخصوص به خود داشته باشد و کفاف بار مالی ناشی از اجرای این قانون را ننماید، اگرچه ایراد هیئت عالی نظارت را مرتفع می‌نماید، ممکن است با ایراد اصل هفتادوپنجم قانون اساسی از جانب شورای محترم نگهبان مواجه گردد.